

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Oslo, 30. januar 2013

Deres ref.
Vår ref. 666-13798/KHA

Ad Europaparlaments- og rådsdirektiv om energieffektivisering Høringssvar fra NBBL

Det vises til OEDs høringsdokumenter om EU-parlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU om energieffektivisering av 20. desember 2012. OED ber om synspunkter på det vedtatte energieffektiviseringsdirektivet og eventuelle synspunkter på direktivets EØS-relevans.

NBBLs høringssvar gir kommentarer til utvalgte artikler, og legger da til grunn at direktivet blir regnet som EØS-relevant.

Artikkel 3. Nasjonale mål for energieffektivisering. Medlemslandene skal fastsette et nasjonalt energieffektiviseringsmål for 2020. Det er opp til de enkelte land å definere hvordan målet skal uttrykkes, og det kan i denne forbindelse tas hensyn til nasjonale forhold som påvirker primærenergiforbruket.

NBBL mener det er positivt at det skal fremsettes konkrete, nasjonale tall for energieffektiviseringsmålene og at det i denne sammenheng skal tas hensyn til nasjonale forhold.

I følge Prop 33 S (2012-2013) mener Regjeringen at det er realistisk å nå et mål om 15 TWh energieffektivisering frem mot år 2020.

NBBL mener det er viktig å veie ambisjonene opp mot hva som er bygningsteknisk og økonomisk forsvarlig å gjennomføre. I beregningen for potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygg, må det tas hensyn til bygningsutforming, bygningstype og energiforsyning.

Artikkel 4. Rehabilitering av bygg. Medlemslandene skal etablere en langsiktig strategi for å mobilisere til investeringer i rehabilitering av boliger, næringsbygg og offentlige bygg. Strategien skal foreligge innen 30. april 2014 og skal deretter oppdateres hvert tredje år.

NBBL imøteser med interesse at det utarbeides en slik strategi. I Prop 33 S (2012-2013) anslås rehabiliteringsraten for boliger til 1,5 % pr år. Det er behov for et betydelig økonomisk løft for eventuelt å få økt denne takten. Derfor er det viktig å utarbeide strategier for å få dette til, og utarbeide anslag over hvor store investeringer dette vil kreve. NBBL ønsker å bidra i et slikt arbeid, og da særlig til en tilrettelagt statlig strategi for rehabilitering av den konsentrerte boligmassen, organisert som borettslag og boligsameier.

Å mobilisere til investeringer i den eksisterende bebyggelsen er et svært viktig grep. I forhold til utdanning når det gjelder byggetekniske løsninger, mener vi det kan være behov for at grunnutdanningen må bli bedre på rehabilitering av bygg, hvilket kan kreve en annen kompetanse enn den på nybygg. Utarbeidelse av en egen TEK for rehabilitering kan også være et aktuelt virkemiddel.

Artikkel 7. Energieffektiviseringsordning besørget av energileverandørene.

Hvert medlemsland skal etablere en obligatorisk energieffektiviseringsordning. Ordningen skal sikre at alle distributører eller selgere av energi til sluttbrukere i perioden 2014-2020 oppnår ny energisparing tilsvarende 1,5 prosent av årlige energisalg til sluttbrukere. Energisparingen skal oppnås hos sluttbrukere, men ikke nødvendigvis hos egne kunder. Alternativt eller i tillegg: en kombinasjon av en rekke alternative tiltak, f.eks. innføring av energi- og CO₂-avgifter, andre finansielle virkemidler, energimerking og opplæring.

NBBL er spørrende til eventuell innføring av energispareforpliktelser i Norge. Det blir viktig å skille mellom hvilket ansvar som skal ligge på energidistributøren og hvilket ansvar som skal ligge på selgeren av energi. Det virker noe motsigelsesfylt at leverandører skal ha interesse av å redusere forbruket hos sluttbrukere. Det blir også særlig utydelig hvis forpliktelsene ikke skal ligge hos «egne» kunder. Et alternativt virkemiddel vil kunne være skattefradrag for energieffektivisering av boliger, etter modell av det svenske ROT-fradraget. Det er i dag svært lite utbygde virkemidler rettet mot private husholdningskunder. Virkemidlene som Enova retter mot denne gruppen er verken tilstrekkelige eller særlig godt utformet. Hele settet av alternative virkemidler bør derfor utredes snarlig.

Artikkel 8. Energisjekk og energistyringssystemer. Medlemslandene skal utvikle programmer som motiverer små og mellomstore bedrifter til å gjennomføre energisjekk og implementere anbefalingene fra energisjekken. Energisjekken skal utføres av uavhengige, kvalifiserte og sertifiserte eksperter som har klare retningslinjer, eller av en uavhengig offentlig etat i henhold til nasjonal lovgivning. Medlemslandene skal også utvikle programmer med sikte på å øke husholdningers bevissthet om fordelene knyttet til det å foreta en energigjennomgang.

I noen sammenhenger kan borettslag og boligsameier bli regnet som næring, f.eks. når de står som kunder hos nettselskapene eller som målgruppe for Enovas tiltak. NBBL mener det er viktig at husholdninger i borettslag og boligselskaper ikke pålegges andre og større belastninger enn privathusholdninger for øvrig.

Artikkel 9. Innføring av AMS. Medlemslandene skal sørge for at sluttbrukere av elektrisitet, naturgass, fjernvarme, fjernkjøling og varmt vann får tilgang til individuelle avanserte målere som viser faktisk forbruk med tilhørende kostnader.

I bygninger/blokker tilknyttet fjernvarmenettet eller med felles sentralvarme/ kjøling skal det være installert individuelle avanserte målere innen 1. januar 2017. Innføring av AMS er forutsatt at det er teknisk mulig og økonomisk forsvarlig.

NBBL er kritisk til et generelt pålegg om AMS i alle boliger. Det er derfor positivt at det er innført forutsetninger om kostnadseffektivitet og tekniske forhold. Når det gjelder boliger i den konsentrerte bebyggelsen vil energiforbruket være relativt lavt i utgangspunktet. Motivet for å innføre AMS vil derfor mer kunne være begrunnet ut fra leverandørsiden i og med at de da får mulighet til å utforme mer kreative tariffstrukturer enn at det skal gavne forbrukeren. Hvis hensikten er å bidra til at forbrukeren skal kunne regulere forbruket, er det avgjørende at forbrukeren samtidig får tilgang til forbruksdataene i sann tid.

Artikkel 12. Informasjon til forbrukere og tiltak for forbruksendring.

Medlemslandene skal iverksette tiltak rettet mot husholdningene. Dette kan være som del av en nasjonal strategi, og kan inneholde minst ett av følgende tiltak: finansielle insentiver, offentlige subsidier, informasjon, eksempelprosjekter, aktiviteter på arbeidsplassene. I tillegg kan bruk av display for AMS-målere være et virkemiddel for endret forbrukeratferd.

NBBL stiller seg positiv til at det videreutvikles tiltak rettet mot husholdningene. Det bør i denne forbindelse kunne være aktuelt å segmentere målgruppene etter byggeår, boligtype og eieform. Tiltak og eksempelprosjekter må fremstå som aktuelle og brukbare både for eneboligeiere og eiere og styrer i kollektiv bebyggelse (borettslag og boligsameier).

Artikkel 17. Informasjon og utdanning. Medlemslandene skal sørge for at informasjon om tilgjengelige energieffektiviseringsordninger, finansielle støtteordninger og lovverk er allment spredt til alle relevante markedsaktører.

NBBL mener at det er behov for å koordinere informasjon på dette området. Informasjon må gå på tekniske og økonomiske løsninger, men også prosess-orienterte organisatoriske grep. Det er i dag flere aktører som bidrar, bl.a Enova, Husbanken, Direktoratet for Byggkvalitet og Lavenergiprogrammet. Innretningen på informasjon tilpasset den konsentrerte bebyggelse er mangelfull per i dag. Det representerer en særlig utfordring at Enova i hovedsak skiller mellom «næring» og «privathusholdninger» i sin kommunikasjon. Borettslag og sameier faller i denne sammenheng mellom to stoler, og NBBL er derfor opptatt av at informasjonen (og tiltakene) på området må bli bedre og mer tilpasset de ulike målgruppene.

Artikkel 19. Fjerne hindringer for energieffektivisering. Medlemslandene skal fjerne hindringer for energieffektivisering som skyldes delte insentiver mellom eiere av bygg og leietakere, eller mellom eiere. Medlemslandene skal fjerne regler eller praksis for offentlige innkjøp, budsjettering og regnskapsføring som hindrer offentlige virksomheter fra å investere i energieffektiviseringstiltak.

NBBL vil i forhold til dette punktet påpeke at det kan være delte insentiver mellom forskjellige andelseiere/ beboere i borettslag og boligsameier om å gjennomføre omfattende energieffektiviseringstiltak. Større rehabiliteringstiltak krever tilslutning fra generalforsamlingen/ sameiermøtet. NBBL mener dette er et grunnleggende demokratisk prinsipp som ikke må rokkes ved. Det som kan oppleves som en hindring er at mange tiltak fra marked og myndigheter er basert på en rask beslutningsprosess. Det bør derfor i denne sammenheng arbeides for at virkemidler som er tenkt rettet mot borettslag og boligsameier i større grad tar høyde for tidsaspektet som ligger i den demokratiske prosessen. NBBL har i samarbeid med NTNU Byggforsk utarbeidet en veileder for styrer i borettslag som illustrerer prosessens betydning: <http://www.nbbl.no/Nettbutikk/Produkt/ProdID/1/CatID/7>

Med vennlig hilsen
AL NBBL

Thor Eek
Adm dir

Kristin Helena Amundsen
Seniorrådgiver

